

ROZWIĄZANIA**Zadanie 1.**

Masowiec „Regalica” o nośności 16 600 DWT i zanurzeniu 8,5 m wypłynął z ładunkiem węgla z portu morskiego Szczecin. Na otwarte morze wypłynął cieśniną między wyspami **Wolin** i **Uznam**, a następnie udał się na północny wschód, potem na północ. Minął od wschodu należący do Finlandii archipelag Wysp **Alandzkich**, z których część wyłoniła się z morza w czasach historycznych. Następnie wpłynął do Zatoki **Botnickiej**, kierując się do portu szwedzkiego **Luleå**, połączonego linią kolejową z dwoma najbardziej znanymi miejscami eksploatacji rud żelaza w północnej Szwecji (Gällivare i **Kiruna**). Po wyładunku węgla, na statek załadowano rudę żelaza, która ma być dostarczona do największego portu niemieckiego **Hamburg**. Trasa statku wiodła znów wzdłuż zachodniego wybrzeża Bałtyku. Po drodze minął on największą wyspę środkowego Bałtyku **Gotlandię**, której główne miasto to Visby. Płynąc dalej, minął leżący po południowej stronie przylądek **Arkona**, znany jako słowiańskie miejsce kultu, stanowiący zarazem północny kraniec największej wyspy Niemiec **Rugii**. Morze Bałtyckie opuścił poprzez Kanał **Kiloński**, przecinający Półwysep **Jutlandzki** i wpłynął do estuarium rzeki **Laby**, w którym znajduje się port docelowy.

Z portu tego wypłynął z ładunkiem nawozów mineralnych do jednego z największych portów atlantyckiego wybrzeża Francji – **Bordeaux**, znajdującego się w znanym regionie produkcji wina. Po wypłynięciu na Morze Północne, trasa wiodła w kierunku otwartego Atlantyku przez Cieśninę **Kaletańską** (**Dover, Pas de Calais**) i Kanał **La Mache** (**Angielski**). Następnie po stronie południowej minął największy na francuskim wybrzeżu atlantyckim Półwysep **Bretoński**, a po stronie północnej Półwysep **Kornwalijski** w Anglii. Wpływając na otwarty Atlantyk skierował się na południowy wschód, by osiągnąć port przeznaczenia, leżący w największym estuarium Europy **Gironde** (**Żyronda, uznawano również odpowiedzi Zachodniej**), do którego wpływają rzeki **Garonna** i **Dordogne**.

Po wyładowaniu i oczyszczeniu ładowni statek zabrał zboże z przeznaczeniem do największego portu Chorwacji – **Rijeki**. Po wypłynięciu z estuarium skierował się na południowy zachód, poprzez jeden z najniebezpieczniejszych akwenów środkowego Atlantyku – Zatokę **Biskajską**. Następnie opływając Półwysep **Iberyjski** (**Pirenejski**), wpłynął na Morze Śródziemne przez Cieśninę **Gibraltarską**. Popłynął na wschód, mijając od strony południowej dwie największe wyspy włoskie – **Sardynię** i **Sycylię**. Po minięciu grupy wysp tworzących Republikę **Malty**, która od 2004 r. jest członkiem Unii Europejskiej, skierował się na północny wschód i przez Cieśninę **Otranto**, oddzielającą Włochy od **Albanii** wpłynął na Morze **Adriatyckie**. Wkrótce osiągnął port przeznaczenia leżący u nasady półwyspu **Istria**, którego północna część należy do Słowenii i Włoch.

Zadanie 2.

- A. Jedne z najwyższych gór Europy (3478 m n.p.m.), wysokością ustępują tylko Alpom (jeśli do Europy nie zaliczamy Kaukazu), w wyższych partiach ośrodki narciarskie, w kotlinach m.in. uprawa winorośli, u podnóża kąpieliska.
- B. Jedne z najwyższych gór Europy (3404 m n.p.m.), trudne do przebycia (nieliczne i wysoko położone przełęcze), stromo urywają się zwłaszcza ku północy. Stanowią ważną granicę klimatyczną. Granica państwowa, która przebiega w tych górach, jest jedną z najstarszych i najtrwalszych w Europie.
- C. Powszechnie w świecie przyjęta, turecka nazwa tych gór oznacza pastwiska górskie i jest niechętnie akceptowana w kraju, na terenie którego one leżą. Dłgie na około 600 km, wysokie do 2376 m n.p.m., na około 1/5 ich obszaru rozwinięte są zjawiska krasowe. U podnóża gór liczne uprawy róż.
- D. Góry długie na około 280 km i szerokie na około 80 km, wysokie do 1720 m n.p.m., położone w dwóch państwach zachodnioeuropejskich, zbudowane głównie ze słabo sfałdowanych jurajskich wapieni (około 7 000 jaskiń), obszar o długiej tradycji kamieniarstwa, tkactwa i wyrobu wysokiej jakości zegarków, współcześnie znane są stamtąd wyroby elektroniczne.
- E. Góry długie na około 300 km i szerokie na około 50 km, najwyższy szczyt niewiele przekracza 1600 m n.p.m., dziś znajduje się na nim obserwatorium meteorologiczne. Składają się z bloków zbudowanych z różnych skał osadowych, magmowych i metamorficznych, co wynika ze złożonej, wieloetapowej historii tektonicznej. Występują tam liczne śródgórskie kotliny. Wiele bogactw naturalnych (w tym węgiel kamienny i złoża metali), ale na ogół nieeksploatowanych.
- F. Długie na około 160 km i wysokie do 1424 m n.p.m. góry zrębowe, stromo opadają do Rowu Renu. U ich podnóża leży znane z zabytków miasto – oficjalna siedziba Parlamentu Europejskiego.
- G. Dłgi na około 150 km, wysoki do 1244 m n.p.m. masyw górski nazwę swą wziął od licznie tam występujących złóż surowców metalicznych. U podnóża rozwinęły się znane uzdrowiska, m.in. Jáchymov i Franciszkowe Łaźnie.
- H. Góry w Niemczech, wysokie do 1142 m n.p.m., które dały nazwę jednej z orogenez, a najwyższy szczyt – zjawisku atmosferycznemu: widmu Brockenu. Obszar słabo zaludniony, w przeszłości ośrodki górnictwa metali, dziś u podnóża odwiedzane przez turystów średniowieczne miasta.
- I. Tektoniczne przedłużenie Gór Betyckich, część znacznie większego systemu górskiego, osiągają 2456 m n.p.m. Zbudowane są głównie z łupków krystalicznych i wapieni, zamieszkałe przez lud berberski, w najwyższych partiach porośnięte zdegradowanymi lasami cedrowymi.
- J. Niewielki, ale wysoki (2925 m n.p.m.) masyw górski z licznymi śladami rzeźby polodowcowej. Na jego obszarze znajduje się słynny, wpisany na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO, monaster prawosławny, który przez wieki był ostoją kultury jednego z narodów słowiańskich.

Opis	Nazwa gór	Liczba na mapie
A	Góry Betyckie (Sierra Nevada)	21
B	Pireneje	13
C	Bałkany (Bałkan, Stara Płanina)	16
D	Jura	9
E	Sudety	5
F	Wogezy	6
G	Rudawy (Krušne Hory, Erzgebirge)	4
H	Harz	3
I	Rif (Riff, Ar-Rif, Arif)	22
J	Riła	17

Zadanie 3.

Silnie rozczłonkowana Europa słynie z wielu wysp i półwyspów, z których największym jest (*Bałkański / Iberyjski / Skandynawski*). W Europie przeważa rzeźba (*górska / nizinna*). Jeśli granice Europy przeprowadzimy wzdłuż obniżenia Kumy-Manyczy, wówczas za najwyższe jej góry uznać należy (*Alpy / Kaukaz*). Największą powierzchnię lodowce zajmują (*na Uralu / w Alpach / w Górach Skandynawskich*). Najrozleglejsza w Europie nizina to (*Naddniestrzańska / Naddunajska / Wschodnioeuropejska*). Najniżej położony punkt w Europie znajduje się na obszarze depresji w (*Holandii / Polsce / Rosji*). Najwyższe wzniesienie morenowe w Europie w pasie Pojezierzy Południowobałtyckich to (*Dylewska Góra / Salpausselkä / Wieżyca*). Ciekawostką stanowi fakt, że na stałym lądzie w Europie, (*na przykładzie Matapan w Grecji / w Gibraltarze / w Kalabrii we Włoszech*), na wolności żyją małpy makaki.

Zadanie 4.

	P	F
Norwegia jest jedynym państwem w Europie, w którym występuje wybrzeże typu fiordowego.		X
Zachodnia Irlandia słynie z wysokich, skalistych klifów i rozwiniętego wybrzeża riasowego.	X	
Pag, Vis, Kornati to wyspy lub grupy wysp na wybrzeżu dalmatyńskim Chorwacji.	X	
Wybrzeża okolic Sztokholmu w Szwecji to wybrzeże szkierowe.	X	
Wybrzeża limanowe powstały na skutek zalania przez morze ujściowych odcinków dolin rzecznych na terenach polodowcowych, np. północnej Rosji i Niemiec.		X
Wybrzeże północnego Adriatyku z licznymi lagunami (m.in. Wenecką), należy do tego samego typu co wybrzeże południowego Bałtyku z zalewami Szczecińskim, Wiślanym i Kurońskim.		X
Zachodniopomorskie wybrzeże Bałtyku na całej swojej długości reprezentuje typ wybrzeża mierzejowo-lagunowego z licznymi jeziorami przybrzeżnymi.		X
Wybrzeże Galicji, historycznej krainy Hiszpanii, obfituje w dobrze rozwinięte riasy, z wyraźnie zaznaczonymi zjawiskami pływowymi.	X	
Półwysep Chalcydycki w Grecji oraz Zatoka Kotorska w Czarnogórze są przykładami wybrzeża fiordowego.		X
Costa Brava reprezentuje szczególny typ wybrzeża szkierowego.		X

Zadanie 5.

Miasto	Rzeka
Bangkok ^(x)	Menam
Bonn	Ren
Cincinnati	Ohio
Krasnojarsk	Jenisej
Lyon	Saona
Manaus ^(x)	Amazonka
Niamej	Niger
Nowosybirsk ^(x)	Ob
Olsztyn	Łyna
Petersburg ^(x)	Newa